

Farm to Fork: scherpe doelstellingen

EUROPA AMBITIEUS IN VERDUURZAMING LAND- EN TUINBOUW

Op 20 mei 2020 presenteerde de Europese Commissie de 'Farm to Fork' strategie, als onderdeel van de Europese Green Deal. Farm to Fork (in het Nederlands: 'Van boer tot bord') kent scherpe doelstellingen ten aanzien van een duurzame landbouw. En daarmee ook voor gewasbescherming. Wat houden deze doelstellingen in? Wat is de impact op de Nederlandse land- en tuinbouw? En hoe kijken Nefyto en andere partijen hier tegenaan?

Farm to Fork in het kort

Binnen de Europese Green Deal zijn vijf aandachtsgebieden aangewezen: Zorgen voor gezond, betaalbaar en duurzaam voedsel voor de Europeanen, Klimaatverandering aanpakken, Milieu en biodiversiteit beschermen, Eerlijke economische opbrengst in de hele voedselketen en Meer biologische landbouw. De Farm to Fork strategie vormt een belangrijke hoeksteen van deze Green Deal.

Specifiek voor gewasbescherming heeft Farm to Fork de volgende doelstellingen: het gebruik en het risico van gewasbeschermingsmiddelen moet tegen 2030 met 50 procent zijn teruggebracht. Daarnaast moet het gebruik van gevaarlijkere gewas-

beschermingsmiddelen met 50 procent zijn verminderd.

Een andere doelstelling van Farm to Fork is dat tegen 2030 op 25 procent van alle landbouwgrond biologische landbouw wordt bedreven. Verder kent Farm to Fork doelstellingen op het gebied van nutriëntenoverschot en antimicrobiële resistentie.

Op de doelstellingen zijn veel en uiteenlopende reacties gekomen. De strategie is nog niet vastgesteld en ook de uitwerking van de doelstellingen per land is nog onbekend. Hierover zal nog uitgebreid worden gediscussieerd in de lidstaten en het Europees Parlement.

BERT-JAN RUISSEN, EUROPARLEMENTARIËR SGP:

'Streefgetallen komen uit de lucht vallen'

"Ik ben heel kritisch over Farm to Fork", zegt Bert-Jan Ruissen, Europarlementariër namens de SGP en lid van de landbouwcommissie van het Europees Parlement. "Er wordt nu al heel veel van de landbouw gevraagd en dit komt er dan nog bij. Ik vind het een typische topdown-benadering bedacht vanachter het bureau. Terwijl je dit soort zaken juist vanuit de praktijk van het landbouwbedrijf moet bedenken en daarbij moet uitgaan van wat er mogelijk is. De streefgetallen komen uit de lucht vallen, zonder dat er een impact assessment heeft plaatsgevonden. Ik maak me zorgen over de inkomenspositie van de landbouw."

Bert-Jan Ruissen staat volledig achter het streven naar verduurzaming, mits haalbaar en betaalbaar. "Ik geloof in geïntegreerde gewasbescherming. Met aandacht voor een gezonde bodem en een weerbaar teeltsysteem. Maar telers zullen altijd voldoende middelen achter de hand moeten hebben als het toch mis dreigt te gaan. Dat is nu al een probleem, want er vallen steeds meer middelen weg zonder dat er voldoende goed werkende alternatieven voor in de plaats komen."

Refererend aan de Biodiversiteitsstrategie, ook onderdeel van de Europese Green Deal: "Die strategie wil het areaal

Bert-Jan Ruissen

natuur uitbreiden naar 30 procent van het land, wat ten koste zal gaan van het areaal landbouwgrond. Dat vraagt een nog productievare landbouw. Maar de productiviteit zal door Farm to Fork juist afnemen. De Europese Commissie geeft aan dat dit kan, omdat Europa meer dan zelfvoorzienend is. Maar dan valt er veel export weg. En daarmee inkomsten voor Europa én voedselproductie voor delen in de wereld waar voedseltekort is."

LTO: 'Vertrekpunt voor politieke discussie'

Joris Baecke

"Als LTO zien wij de Farm to Fork doelstellingen als politieke doelstellingen van de Europese Commissie. Als een soort vertrekpunt voor een politieke discussie, waarbij het voorstelbaar is dat de doelstellingen worden bijgesteld voordat het in wetgeving verwerkt wordt. Daarom ben ik er nog niet direct ondersteboven van, ook al zijn de doelstellingen scherp. Bovendien moet er nog een impact assessment worden uitgevoerd", zegt Joris Baecke, landelijk portefeuillehouder plantgezondheid bij LTO.

"Daar komt bij dat er nog veel onduidelijkheden zijn. Wat is het referentiejaar? En gaat de reductie over kilogrammen actieve stof of over andere eenheden?"

Stel dat de uiteindelijk doelen zo scherp blijven als nu gesteld? "Dan is dat een bedreiging voor de land- en tuinbouw. Het is prima dat het areaal biologische land- en tuinbouw groeit, want de vraag groeit ook. Maar van geforceerd groeien naar 25 procent wordt niemand blij.

Ten aanzien van gewasbescherming: telers kampen nu al met een krimpend middelenpakket. Het wordt een steeds grotere uitdaging om een gezond gewas met voldoende opbrengst te realiseren. Er zijn tot nog toe onvoldoende alternatieve oplossingen die zich in de praktijk bewezen hebben."

Tot slot: "Als LTO zullen we actief deelnemen aan de discussie over Farm to Fork. Waarbij we zullen aangeven wat zinvol en wat onzin is, en wat mogelijk en wat nog ver weg is."

ECPA komt met commitments

ECPA (de Europese koepelorganisatie van de gewasbeschermingsbedrijven) steunt de duurzaamheidsambities van de Europese Commissie. Zij steunt echter niet de doelstellingen van Farm to Fork. ECPA wil bijdragen aan de ambities aan de hand van diverse commitments. Deze hebben betrekking op: (1) innovatie en investeringen, (2) circulaire economie, (3) bescherming van mens en milieu. Op pagina 2 van dit Nefyto Bulletin zijn deze commitments uitgebreider beschreven. ECPA investeert onder meer de komende tien jaar ruim 14 miljard euro in nieuwe technologieën en duurzame producten.

De resultaten van deze investeringen komen ook ten goede aan de Nederlandse teler. Met de investeringen hoopt de industrie zowel meer biologische middelen beschikbaar te krijgen voor de teler als een digitaliseringslag te maken.

Nefyto: 'Oplossing zoeken in innovatie'

"Nefyto is een uitgesproken voorstander van verduurzaming van de land- en tuinbouw. Verduurzaming is de kern van onze business, zoals ook verwoord in onze Visie en Ambitie", zegt Carlos Nijenhuis, voorzitter van Nefyto. "In zoverre ondersteunt Nefyto het streven naar duurzaamheid van de Europese Commissie. Maar wij plaatsen grote vraagtekens bij de haalbaarheid van de geformuleerde doelstellingen van Farm to Fork. De wetenschappelijke basis voor de doelstellingen ontbreekt. Als industrie pleiten wij voor op wetenschap gebaseerde en realistische doelstellingen, die aansluiten bij zowel het gebruik als de risico's van gewasbeschermingsmiddelen. Hiervoor moet een zorgvuldige impact assessment worden uitgevoerd."

Carlos Nijenhuis vervolgt: "Nefyto zoekt de oplossing voor het verduurzamingsvraagstuk in de richting van innovatie. Denk daarbij aan zowel innovatie van de middelen zelf (minder milieubelasting) als innovatie waardoor de middelen steeds specifiek en gericht worden toegepast."

Uiteraard gaat Nefyto graag het gesprek aan over Farm to Fork, ook op nationaal niveau.

Carlos Nijenhuis

Europese gewasbeschermingsindustrie presenteert ambitieuze commitments

ECPA, de Europese koepelorganisatie van de gewasbeschermingsbedrijven, steunt de duurzaamheidsambities van de Europese Green Deal en de Farm to Fork strategie aan de hand van een zestal commitments. Zo zullen de bij ECPA aangesloten gewasbeschermingsbedrijven onder meer de komende tien jaar 14 miljard euro investeren in nieuwe technologieën en duurzame producten.

De zes commitments zijn verdeeld over drie aandachtsgebieden:

Innovatie en investeringen

Doel: Meer doelgerichte manieren om gewassen te beschermen, met minder impact op het milieu, ondersteund door toegesneden regelgeving:

Commitment 1: Een gezamenlijke investering van 10 miljard euro in de innovatie in precisietechnologie en digitale technologie, tot 2030.

Commitment 2: Een gezamenlijke investering van 4 miljard euro in de innovatie in nieuwe biologische gewasbeschermingsmiddelen, tot 2030.

Circulaire economie

Doel: Meer inzameling en recycling van plastic verpakkingen, resulterend in minder plastic afval.

Commitment 3: Het realiseren van een gemiddeld inzamelpercentage van 75 procent over de lidstaten van de plastic verpakkingen van chemische en biologische gewasbeschermingsmiddelen, uiterlijk in 2025.

Commitment 4: Het beschikbaar maken van een inzamelsysteem voor verpakkingen in alle EU-lidstaten, uiterlijk in 2025. Elk jaar wordt in twee extra lidstaten een inzamelsysteem ingesteld.

Bescherming van mens en milieu

Doel: Meer training en bescherming, waardoor minder blootstelling en verminderd risico voor telers en samenleving.

Commitment 5: Uiterlijk in 2030 zijn één miljoen adviseurs en boeren getraind in best management practices, op het gebied van bescherming van mens en milieu.

Commitment 6: Uiterlijk in 2030 zullen Closed Transfer Systems beschikbaar zijn gesteld aan 100 procent van de telers en toepassers, om de blootstelling van de toepasser verder te verminderen.

Géraldine Kutas, directeur van ECPA, zegt over deze commitments: "We willen serieus bijdragen aan de beleidsinitiatieven van de Green Deal en ons hierop richten. De commitments zijn voor onze bedrijven een uitdaging, maar we zijn vastbesloten om ze waar te maken. We roepen de Europese Commissie op om duurzame landbouw met passende regelgeving te ondersteunen, waardoor innovaties de boeren en tuinders ook bereiken. We gaan de komende tien jaar de vooruitgang volgen en zullen regelmatig rapporteren over de ontwikkelingen."

Nefyto ziet de nieuwe ambities van ECPA en de aangesloten bedrijven als belangrijke ondersteuning voor het uitvoeringsprogramma van de Toekomstvisie gewasbescherming 2030. Hieraan wordt momenteel door betrokkenen, waaronder Nefyto, de laatste hand gelegd. Nefyto zal er zich voor inzetten de ambities waar te maken.

Europese REFIT

CONSENSUS OVER MEERWAARDE VERORDENINGEN, MAAR OOK KRITIEK

De toelating van gewasbeschermingsmiddelen is op Europees niveau gereguleerd in twee verordeningen. Beide verordeningen zijn onlangs geëvalueerd in het kader van REFIT. Het rapport van deze REFIT-evaluatie is in mei 2020 gepresenteerd. In dit artikel worden enkele belangrijke punten uit het lijvige rapport belicht. Lidstaten en stakeholders zijn het erover eens dat de beide verordeningen een Europese meerwaarde hebben. Maar er is ook kritiek: de aanvraagprocedures duren te lang en het zonale systeem werkt niet zoals verwacht. Daarnaast zijn er zorgen over de impact van Verordening 1107/2009 op het beschikbare middelenpakket

Onderdeel groter beleidsgeheel

De REFIT-evaluatie betreft Verordening 1107/2009 die de goedkeuring van actieve stoffen regelt (in dit artikel Toelatingsverordening genoemd), en Verordening 396/2005 die betrekking heeft op residuen (MRL's).

Het rapport met betrekking tot de REFIT gewasbescherming is tegelijk gepresenteerd met de Farm to Fork strategie (Nederlands: 'boer tot bord' strategie) van de Europese Commissie. Deze strategie heeft hoge ambities

ten aanzien van de verduurzaming van de Europese land- en tuinbouw en is onderdeel van de Europese Green Deal.

Het voornemen van de Europese Commissie is om de REFIT gewasbescherming te benutten in het kader van Farm to Fork, door in de verordeningen regelgeving in te brengen die Farm to Fork dient. Hoe dat moet gebeuren, is op dit moment nog niet duidelijk. Dit najaar moet daar meer duidelijkheid over komen.

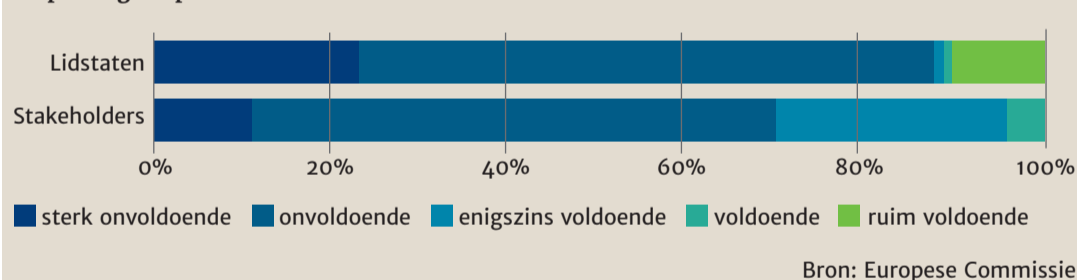
Beschikbaarheid middelen voor kleine toepassingen

Hoewel kleine toepassingen van grote betekenis zijn voor de teler, hebben zij minder economisch belang voor de gewasbeschermingsbedrijven omdat de kosten voor toelating niet tegen de baten opwegen. Om dit te ondervangen geeft de Toelatingsverordening de mogelijkheid om een bestaande toelating via een vereenvoudigde procedure uit te breiden. In Nederland is hiervoor de NL KUG toelating gerealiseerd. Ondanks deze mogelijkheid vinden zowel lidstaten als stake-

holders dat er nog steeds een tekort aan middelen voor kleine toepassingen is (zie grafiek).

De verwachting is dat de situatie nog verder zal verslechteren als de beschikbaarheid van traditionele breed-spectrum actieve stoffen zal afnemen als zij niet meer door de EU worden goedgekeurd. Het wegvallen van middelen gaat ook sneller dan het op de markt komen van nieuwe, door het tempo van de goedkeurings- en toelatingsprocedures.

Hoe karakteriseert u de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen voor kleine toepassingen op de markt?

Zonale systeem werkt niet zoals verwacht

Het zonale systeem, geïntroduceerd bij de Toelatingsverordening, moest zorgen voor samenwerking en worksharing van de lidstaten. Deze verwachting is niet uitgekomen, onder meer door het gebrek aan vertrouwen over de kwaliteit van de beoordeling door andere lidstaten. Andere oorzaken zijn verschillende interpretaties van de Europese Guidances, de toepassing

van aanvullende, nationaal-specifieke eisen, gebrek aan coördinatie, en het ontbreken van een geschikt elektronisch dossierformat. Van de gewasbeschermingsbedrijven wordt verwacht dat zij innoveren en nieuwe middelen introduceren met een gunstig risicoprofiel. Dat lukt alleen als het toelatingssysteem, en dus ook het zonale systeem, goed werkt.

De 16 Acties van de Commissie naar aanleiding van de REFIT-evaluatie

De Europese Commissie heeft inmiddels aangegeven wat zij van plan is te doen met alle bevindingen uit de REFIT-evaluatie.

1. Het aanpakken van vertragingen en het vergroten van transparantie
2. Verbeterde implementatie van de cut-off criteria
3. Vereenvoudiging van de comparative assessment van substitutiestoffen
4. Cumulatieve risicobeoordeling
5. Milieu- en biomonitoring
6. Het definiëren van milieubeschermdoelen, actualiseren van Guidance documenten
7. Verbetering van het zonale systeem voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen
8. Oplossingen voor kleine toepassingen
9. Overzicht van noodtoelatingen/vrijstellingen vergroten
10. Het verder reduceren van de noodzaak van dierproeven
11. Het bevorderen van duurzame, laagrisico oplossingen en efficiënte restricties
12. Beter handhaving van de gewasbeschermingswetgeving
13. Beter handhaving van de residuregelgeving
14. Snellere respons op opkomende residu-issues en op technische vooruitgang
15. Groene diplomatie gebruiken om de groene agenda voor gewasbeschermingsmiddelen te promoten
16. Verbeteren van interne samenhang en consistentie met EU regelgeving

gewasbescherming

Wat is REFIT?

REFIT is het Commissieprogramma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving, die ervoor moet zorgen dat EU-wetgeving effectief, efficiënt en zo goedkoop mogelijk de gewenste resultaten oplevert voor burgers en bedrijven. REFIT houdt de EU-wetgeving simpel, verwijdert overbodige lasten en past bestaande regels aan zonder afbreuk te doen aan de doelstellingen van het beleid.

De Toelatingsverordening stamt uit 2009 en is in 2011 in werking getreden. Artikel 82 in de Toelatingsverordening vermeldt dat deze verordening in 2014 geëvalueerd moet worden. Daar is pas in 2016 mee gestart en in mei 2020 is het rapport hiervan verschenen. Eén van de onderdelen van de REFIT-evaluatie was een openbare raadpleging aan de hand van een online vragenlijst, beschikbaar voor alle burgers van de EU. De belangrijkste criteria waar de REFIT-evaluatie zich op heeft gericht zijn effectiviteit, efficiëntie, relevantie, coherentie en toegevoegde waarde voor de EU.

Wat hebben de Verordeningen gebracht?

Tussen de lidstaten en stakeholders bestaat brede overeenstemming dat de beide verordeningen een Europese meerwaarde hebben. Deze meerwaarde betreft onder meer: een Europees-brede bescherming van de volksgezondheid, schaalvoordelen als het gaat om het genereren van gegevens en wetenschappelijke kennis, toegenomen samenwerking tussen de lidstaten, en het harmoniseren van het systeem voor handelspartners.

Er is ook kritiek. Die betreft met name het feit dat de aanvraagprocedures te lang duren. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat het zonale systeem niet werkt zoals verwacht. Daarnaast zijn er grote zorgen over de impact van de Toelatingsverordening op het beschikbare effectief middelenpakket voor de Europese telers. Verder wordt geconstateerd dat het Europese toelatingsbeleid het meest stringente is ter wereld. Dat resulteert er onder meer in dat investering in de toelating van een gewasbeschermingsmiddel zo kostbaar is, dat het voor kleine en middelgrote bedrijven nagenoeg onmogelijk wordt om middelen op de markt te brengen.

Meer of minder actieve stoffen beschikbaar?

Sinds de Toelatingsverordening van kracht is, worden alle actieve stoffen Europees herbeoordeeld en getoetst aan de nieuwste criteria. Dit is voor alle actieve stoffen pas afgerond in 2025. Dus dan kan er pas iets worden gezegd over de impact van de Toelatingsverordening op het aantal actieve stoffen.

Tot 2018 nam het aantal actieve stoffen nog toe, zo schetst het rapport (zie tabel). Echter, eind 2022 zal het aantal actieve stoffen zijn afgenomen als de

goedkeuring afloopt van zo'n 60 actieve stoffen die niet meer door de industrie worden ondersteund. Meerdere van deze stoffen verdwijnen door de cut-off criteria en zijn candidates for substitution. Van de nieuwe aanvragen voor actieve stoffen betreft 40 procent micro-organismen of veronderstelde laagrisico-stoffen. Er is al een toename in 2018 en een verdere groei wordt voorspeld voor 2022.

Goed gekeurde stoffen per jaar

jaar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
totaal goedgekeurde actieve stoffen	427	432	443	467	483	490	494	484
waarvan basisstoffen				3	9	12	18	20
waarvan laag-risico stoffen					3	7	11	13
waarvan kandidaten voor substitutie					1	5	8	10

Bron: Europese Commissie

Middelenpakket en impact op de landbouw

Bij verschillende stakeholders zijn er grote zorgen over de impact van de Toelatingsverordening op de concurrentiepositie van Europese boeren en tuinders. Telers en voedselketenpartijen zijn bezorgd dat er meer actieve stoffen van de markt verdwijnen en er niet voldoende vervanging komt door laagrisico-stoffen. Het REFIT-rapport stelt echter dat er meer informatie nodig is om de invloed van de Toelatingsverordening op de concurrentiekracht van de Europese land- en tuinbouw goed te kunnen beoordelen.

Voor individuele boeren en tuinders heeft de Toelatingsverordening de onzekerheid doen toenemen. Veel opties voor gewasbescherming en resistentie management zijn verdwenen door het vervallen van de Europese goedkeuring van sommige stoffen. Alternatieven zijn soms duurder of moeilijker te vinden, terwijl niet-chemische alternatieven soms nog niet beschikbaar zijn. Als ze beschikbaar zijn, kunnen ze specifieke kennis vragen en meer inzet om preventief oplossingen te kiezen.

Nauwelijks relatie tussen honingbijensterfte en gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Imkers worden soms geconfronteerd met massale bijensterfte. Door de imkers wordt dit nogal eens in verband gebracht met blootstelling aan een gewasbeschermingsmiddel, spuitschade genoemd. In 1990 is daarvoor in Nederland een werkgroep opgericht om jaarlijks gevallen van massale bijensterfte te inventariseren. Dit is de werkgroep 'Bestuivende insecten en gewasbeschermingsmiddelen en biociden'.

In de loop der jaren bleek steeds vaker dat sterfte van honingbijen ook kan optreden als bijenvolken over onvoldoende voer beschikken of dat de varroamijt niet tijdig en effectief wordt bestreden. De afgelopen jaren is het jaarlijkse aantal meldingen van honingbijensterfte verder gedaald. Wat vooral opvalt, is dat maar weinig meldingen gerelateerd kunnen worden aan het (verkeerd) gebruik van een gewasbeschermingsmiddel. Zo werd in de afgelopen vijf jaar in slechts drie gevallen een relatie gevonden met een gewasbeschermingsmiddel. Deze gevallen bleken ook nog eens betrekking te hebben op illegaal gebruik van een middel. Het betrof een middel waarvan de werkzame stof niet is toegelaten als gewasbeschermingsmiddel. In de afgelopen vijf jaar werd jaarlijks gemiddeld ongeveer 15 keer massale bijensterfte gemeld. Dat varieerde van acht meldingen in 2018 tot 28 meldingen in 2019.

Politiek vraagt aandacht voor counterfeit gewasbeschermingsmiddelen

De import van en handel in counterfeit (vervalste) gewasbeschermingsmiddelen is al jarenlang een belangrijk aandachtspunt van Nefyto. Het is illegale handel en deze middelen kunnen een samenstelling hebben die een ernstig risico vormt voor mens, dier en milieu. De Groene Amsterdammer

widde in juni een artikel aan dit probleem, dat in omvang veel groter is dan veelal wordt verondersteld. Naar aanleiding van dit artikel zijn er in de Tweede Kamer vragen gesteld door Maurits von Martels (CDA) en Sem Laçin (SP) aan staatssecretaris Stientje van Veldhoven (IenW). De beide Kamerleden constateren dat deze illegale handel een groot probleem is, met grote risico's, maar dat er te weinig handhaving is en er weinig vervolgingen zijn. Zij vragen de staatssecretaris hier actie op te ondernemen. De staatssecretaris heeft aangegeven dit probleem serieus te nemen. Zij gaat hierover in overleg met landbouwminister Carola Schouten en heeft aangegeven dat zij hier na de zomer met een brief op terugkomt.

Nefyto is blij met de politieke aandacht voor het probleem van counterfeit gewasbeschermingsmiddelen. Nefyto werkt al geruime tijd met een Task Force Anti Counterfeit, onderhoudt contacten over dit thema met de NVWA en de douane, en stimuleert de bewustwording om invoer, distributie en gebruik te voorkomen. Ook de Europese koepelorganisatie ECPA besteedt hier veel aandacht aan.

Procedureel verlengen EU-goedkeuring werkzame stoffen

Werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen worden op Europees niveau in het algemeen voor een periode van tien jaar goedgekeurd. Ruim vóórdat de goedkeuringstermijn afloopt, stelt de producent een nieuw stofdossier op. Met dit dossier wordt de werkzame stof (door één van de lidstaten in samenwerking met de andere lidstaten en EFSA) herbeoordeeld, waarbij wordt getoetst aan de nieuwste criteria.

Regelmatig komt het voor dat de herbeoordeling van de werkzame stof vertraging oploopt. De goedkeuringstermijn dreigt dan af te lopen vóórdat de herbeoordeling is afgerond. Dat zou gevolgen kunnen hebben voor de toelating in de lidstaten van de middelen op basis van deze werkzame stoffen. Omdat de vertraging optreedt buiten de schuld van de aanvrager, stelt de Europese Commissie voor om de goedkeuring van de stof procedureel te verlengen, zodat de toelatings in stand kunnen blijven.

Politiek wordt zo'n voorstel echter soms aangegrepen om kritische vragen te stellen. Daarbij wordt de indruk gewekt dat stoffen zonder enige vorm van toetsing opnieuw worden goedgekeurd. De procedurele verlenging is echter nodig om de reeds lopende beoordeling af te ronden. Dit is juridisch en bestuurlijk correct.

Gesloten vulsysteem veelbelovend

VEILIG VOOR DE TOEPASSER EN MINDER EMISSIE

Op het gebied van het beperken van de blootstelling van mens, dier en milieu aan gewasbeschermingsmiddelen is de afgelopen decennia al veel bereikt. Een volgende stap wordt nu gemaakt met de introductie van het gesloten vulsysteem (Closed Transfer System, CTS). Dit is een systeem waarbij vloeibare gewasbeschermingsmiddelen 'contactloos' in de spuitmachine kunnen worden gedaan. Er is geen blootstelling voor de toepasser, en morsen wordt voorkomen. Twee Nefyto-deelnemers zijn nauw betrokken bij de ontwikkeling van de gesloten vulsystemen easyconnect en easyFlow.

Twee systemen

Op dit moment zijn er twee systemen ontwikkeld. Dat zijn easyconnect van BASF (waarbij inmiddels ook Adama, Corteva, Nufarm en Syngenta zijn betrokken) en easyFlow van Bayer.

Bij de easyconnect krijgen flessen en jerrycans een innovatieve universele dop met een ingebouwd ventiel. De dop hoeft niet te worden verwijderd voor het vullen. Op de spuitmachine komt een koppelstuk waar de verpakking op wordt gezet. De dop wordt vastgeklit, waarna met een hendel het ventiel wordt geopend. De vloeistof wordt uit de verpakking gezogen waarbij lucht wordt ingelaten. De verpakkingen worden voorzien van een maatverdeling, waardoor goed kan worden gedoseerd. Is de verpakking leeg, dan wordt zowel de dop als de binnenkant van de verpakking gespoeld. Wanneer de verpakking niet leeg gaat, wordt alleen de buitenkant van de dop gereinigd.

De easyFlow werkt niet met aangepaste verpakkingen, maar met losse koppelstukken voor de diverse verpakkingen. Voor het vullen draait de toepasser de dop van de verpakking

Easyconnect

EasyFlow

en plaatst er vervolgens het koppelstuk op. Het geheel wordt ondersteboven op het vulsysteem op de veldspuit geplaatst. Het systeem heeft een kijkglas met maatverdeling, waardoor eenvoudig ook kleinere hoeveelheden kunnen worden gedoseerd. Ook de easyFlow heeft een spoelfunctie.

Contactloos en minder emissie

Veilig en verantwoord gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen is een belangrijk aandachtspunt voor Nefyto en haar deelnemers. Uit het oogpunt van Product Stewardship hecht Nefyto er aan om de blootstelling van toepassers van middelen zo laag mogelijk te laten zijn. Het gesloten vulsysteem betekent dat er bij het vullen van de spuitmachine geen blootstelling meer is. Omdat bij de toelatingsbeoordeling ook wordt gekeken naar de blootstelling van de toepasser, draagt het systeem ook bij aan het behoud van gewasbeschermingsmiddelen.

Bij het vullen van een spuitmachine kan er een risico zijn op morsen en spetteren, met puntmissie tot gevolg. Ook het wegwaaien van een seal kan leiden tot een puntmissie. Met een gesloten vulsysteem zijn deze risico's uitgesloten.

MIA en Vamil

Inmiddels heeft Nefyto een aanvraag ingediend om investeringen in gesloten vulsystemen voor gewasbeschermingsmiddelen op de Milieulijst te krijgen. Als die aanvraag wordt goedgekeurd, kunnen telers en loonwerkers fiscaal voordelig investeren in deze milieuvriendelijke techniek, door gebruik te maken van de Milieu-investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil).

Wettelijke verplichting

De introductie van een gesloten vulsysteem is onderdeel van het Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten, dat weer onderdeel is van de Toekomstvisie gewasbescherming 2030. Deze Toekomstvisie heeft als doel om emissies van gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen tot nagenoeg nul. Het ministerie van IenW heeft de intentie om in 2024 het gesloten vulsysteem in regelgeving op te nemen voor de open teelten. Verder is de introductie van een gesloten vulsysteem onderdeel van de Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater.

De Internationale Organisatie voor Standaardisatie (ISO) ontwikkelt geharmoniseerde standaarden waaraan gesloten vulsystemen moeten voldoen.

Stand van zaken

De easyFlow is al enige jaren op de markt. "Het systeem is eerst in de praktijk getest door fruittelers en akkerbouwers", vertelt Mark Ermers, Crop Advisor bij Bayer CropScience. "Dat heeft tot verbeteringen geleid, waarna we de easyFlow op de markt hebben gebracht. Telers waren aanvankelijk terughoudend, omdat het ze bewerkelijk leek. Ook hebben ze meerdere koppelstukken nodig, om de diverse verpakkingen te bevestigen. Maar het bleek een kwestie van wennen te zijn en de gebruikers zijn nu tevreden."

De introductie van de easyconnect verloopt in fasen. "De easyconnect is al op markt, maar de bijbehorende verpakkingen nog niet", zegt Klaas Jilderda, Global regulatory manager en manager waterquality Benelux bij BASF. "Dit jaar zijn er demonstraties en pilots in Nederland en Denemarken. In de pilots gaan gebruikers in verschillende sectoren de easyconnect in de praktijk testen. Vanaf 2021 worden stapsgewijs de nieuwe verpakkingen geïntroduceerd door de deelnemende bedrijven en in 2023 moeten alle verpakkingen zijn aangepast."

Demonstratie op proefboerderij Kollumerwaard

Op 25 juni 2020 vond op proefboerderij Kollumerwaard in Friesland een demodag plaats rond het voorkomen van emissie voor akkerbouwers. De presentatie van de gesloten vulsystemen easyconnect en easyFlow was daar een onderdeel van. Nefyto was op deze dag vertegenwoordigd. De bij de demonstratie aanwezige akkerbouwers gaven aan de verdere ontwikkeling met belangstelling tegemoet te zien. Verdere demonstraties staan dit jaar nog op het programma.

Lachende gezichten bij de demonstratie in Kollumerwaard omdat Klaas Jilderda en Mark Ermers niet bij hun 'eigen' vulsysteem staan.

COLOFON

NEFYTO BULLETIN 3 | SEPTEMBER 2020 | JAARGANG 26 Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Het bulletin wordt kosteloos toegezonden aan personen en organisaties die op enigerlei wijze betrokken zijn bij gewasbescherming in Nederland. Nefyto Bulletin verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1800. REDACTIE Nefyto, Hogeweg 16 | Postbus 80523, 2508 GM Den Haag | T (070) 750 31 00 | nefyto@nefyto.nl | www.nefyto.nl | @nefytoln TEKST EN REALISATIE Fred Meijer tekst & redactie, Doetinchem
ONTWERP EN LAY-OUT Cyril Strijdontwerpburo, Gaanderen FOTOGRAFIE BASF, Bayer, ECPA, Fred Meijer, Kees Torn, Cees van der Wal, ZLTO DRUK JP Offset, Duiven VERSPREIDING Controlled circulation / ISSN 1382-3833 |
Afmelden voor het Nefyto Bulletin kan per e-mail: nefyto@nefyto.nl of telefonisch: (070) 750 31 51 | Het Nefyto Bulletin wordt ook digitaal verspreid. Aanmelden: via formulier op website www.nefyto.nl